

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

13. An sit de necessitate Sacramenti Extrema Vnctionis, vt sensus, qui vngitur, nominentur? Quod sit de necessitate præcepti non est dubitandum. Et an si ommitteres dicere, Per hanc sanctam Vnctionem, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

RESOL. XIII.

An sit de necessitate Sacramenti Extremæ-Vnctionis, ut sensus, qui vngitur, nominetur?

Quod sit de necessitate precepti non est dubitandum?

Et an si omittes dicere: Per hanc sanctam vnctionem, esto vngeres, Sacramentum non conficeres; & secus si solum illud verbum sanctam, relinqueres?

Et quid, si imperatio modo peccatorum remissionem promittes, dicens: Per hanc sanctam Vnctionem remittatur tibi quicquid peccasti per visum, &c. Et an omnissolorum verborum: Per piissimam misericordiam, sit essentialis?

Et notatur, quod potest Sacramentum Extremæ-Vnctionis a pluribus Sacerdotibus valide confici, si vnus aliquam functionem efficiat, & formam ei respondentem proferat, alter vero reliquam perficiat?

Et si post vnam, vel alteram Vnctionem peractam, & formas parciales eis respondentes prolatas Minister interiret, possit Sacerdos reliqua absolueret?

Et quid est faciendum, si absolveret quidem vnctionem aliquam, si nullam formam adhibuit?

Et notatur ex privilegio posse Regulares conferre Extremam Vnctionem familiaribus Regularium, hospitibus ierogentibus, peregrinantibus, Archidiaconis, aut cuiusvis artis, aut officij officialibus, qui in Monasterio operam dant, siue sint exteri, siue ciues illius vrbis, & his, qui Ecclesie Immunitate gaudent, & omnibus tandem laicis, quibus contingit intra conuictum septa repentino casu hoc Sacramentum indigere, & etiam his, quibus in prædiis, seu Grandiis Regularium hoc euenerit? Ex part. 9. tr. 7. & Misc. 2. Ref. 56.

§. 1. Affirmatiuam sententiam docet Auerfa de Sacrament. Extremæ Vnct. sect. 4. vbi sic ait:

[Circa probabilem formam supponendum vtrò est, non esse de necessitate Sacramenti, vt nominentur pedes, & renes, siue gressus, & lumborum delectatio: sicut, nempe, dicebamus, non esse de necessitate vnctionem talium partium. Sed tamen quando vnguntur, debent similiter ex præcepto nominari. De reliquo supponunt communiter Theologi, esse de necessitate, non solum præcepti, sed etiam Sacramenti, vt explicitè, ac distinctè nominentur singuli quinque sensus; nempe, per visum, auditum, gustum, odoratum, & tactum. Ita enim adæquatè, & explicitè correspondet forma materiz. Et ita sumi videtur ex perpetuo ritu totius Ecclesie Latine in omni regione. Vnde in Pastoralis illo Archiepiscopi Mechliniensis, quamuis dicatur, sufficere vnctionem alicuius sensus; tamen adhuc dicitur debere nominari singillatim omnes. Atque hoc pacto intelligit Concilium Florentinum, dum nominauit visum, & subiunxit similiter in aliis membris.] Ita ille.

2. Idem etiam docet Castrus Palauis tom. 4. tract. 26. disp. v. ca. punct. 4. num. 4. sic etiam asserit: [Verba supradicta quoad præceptum, & obligationem, necessitatio, vt iacent in Rituali, exprimenta sunt. Nemini enim licitum est, ordinem ministrandi Sacramenta, sua propria autoritate inueterare. Quoad essentiam verò ea verba, sine quibus vnctio, & peccatorum remissio deprecatiuè significari non potest, essentialia reputari debent. Vnde, si omittes dicere, per hanc sanctam Vnctionem, esto, vngeres, Sacramentum non conficeres. Secus, si solum illud verbum, sanctam, relinqueres. Item, si imperatio modo peccatorum remissionem promittes, dicens: Per hanc sanctam Vnctionem remittatur tibi, quicquid

peccasti per visum, quia huic formæ oratio, & deprecatio propria essentialis est. Omissionem autem illorum verborum, per piissimam misericordiam tuam, incertum est, essentialem esse. Aliqui affirmant, alij verius negant. Propterea, quòd in verbo, indulgeat, satis videntur contineri, cum non alia via, quam expressissima sua misericordia remittere possit Deus nostra peccata. Secus est de verbis subsequentiis, quæ reputo essentialia, necessariò enim remissio peccatorum deprecatiuo modo in hac forma exprimenda est: quia, cum hoc Sacramentum institutum fuerit, vt illo Deus per Indulgentiam concedat, quidquid in iudicio penitentiali superfluit ex iustitia soluendum, ob quam causam penitentiz consummatiuum appellatur; meritò hæc remissio, & Indulgentia exprimi in petitionem debebat. Quinimò non solum exprimi debet peccatorum remissio vtrunque, sed organa sensuum, vt pote illorum peccatorum radix, & origo, vt signum esset, hoc Sacramento hominem perfectè sanari.] Ita ille, cui adde Amicum in Cursu Theologico, tom. 8. disp. 19. sect. 5. num. 87.

3. (Attende, Lector: non enim inuenies hunc casum apud multos.) Sed non desunt, qui sententiam negatiuam teneant: & ita docet Reginaldus in praxi, tom. 2. lib. 28. c. 9. n. 56. sic asserens: [Idem dicendum videtur de particulis illis, per visum, auditum, & cæteris, quæ in fine singularum formarum partialium ponuntur, ex eo, quòd non censentur de necessitate Sacramenti esse: quandoquidè talis necessitatis ratio dari non potest. Non quidem determinatio effectus huius Sacramenti, quasi in prima Vnctione remittatur peccata commissa per visum: & in secunda, commissa per auditum, & sic de cæteris: quia Deus non dat veniam dimidiatam, ita vt alicui remittens peccata mortalia commissa per visum, simul etiam remittat cætera, quorum quædam nullo sensu; sed per actus merè internos intellectus, aut voluntatis commissa esse possunt. Nec etiam determinatio partium corporis, quæ vngi debent: quoniam negari potest esse de essentia huius Sacramenti, vt hæc vnctio in illis partibus fiat: quandoquidem si quis careret aliquibus earum, vt manu, vel pede, nequiret aliqui validè suscipere istud Sacramentum. Atque dato, quòd id esset de Sacramenti essentia; non idèò tamen ipsum esset de necessitate Sacramenti, in forma exprimentum, vt confirmatur à simili: quia, etiam si Vnctio in fronte dicatur esse de essentia Confirmationis; id tamen in istius forma declaratur.]

4. Et hanc sententiam admittit etiam Author doctissimus, qui tamen manet incognitus sub nomine Hermetis Theologici part. 8. cap. 9. concl. 3. vbi sic asserit: [Tertio obseruandum, probabile mihi esse, ad essentiam formæ non spectare, vt sensus, qui vngitur, nominetur; sed sufficere ad valorè Sacramenti, si dum oculus, verbi causa, vngitur, Sacerdos dicat: Per istam sanctam Vnctionem, &c. indulgeat, tibi Deus, quicquid peccasti, & idem in aliis sensibus repetat, eos minimè exprimendo. Sicut enim in forma Confirmationis frons non exprimitur, etsi illius vnctio sit essentialis: ita quamuis vnctio sensuum sit necessaria ad substantiam huius Sacramenti, non sequitur, quòd in forma sensus essentialiter exprimi debeant. Confirmatur: nam, si dum oculus vngitur proferat Sacerdos formam modo iam dictam, sufficienter indicabit se à Deo petere, vt remittat ægròto quicquid per visum peccauit, & sic de aliis. Imò si inter vngendum omnes sensus, dicat Sacerdos, verba illa tantum semel: Per istas sanctas vnctiones indulgeat tibi Deus quicquid peccasti. probabile est. Sacramentum valere, propter rationem iam dictam: quia, scilicet, sufficienter videtur peti remissio peccatorum

duabus Ref. seq. & pro imperatio modo, in Ref. 2. huius not. Et pro particula piissimam contenta in hoc textu infra in Ref. 17. & in aliis eius annot.

Sup. hoc in Ref. 1. post hoc casum in Ref. 2. post seq.

Sup. hoc in Ref. 1. post hoc casum in Ref. 2. post seq.

eratorum omnium, quæ à quinque sensibus originem duxerunt.] Ita ille, cui adde, ad verbum, Petrum à Sæcto Ioseph in *Idea Theol. Sacr. c. 94. ref. 3.* Unde suspicor, quodd forsitan ipse fuerit Author dicti Hermetis, cum omnia ab ipso ad verbum sumat, sed literæ, per R. P. G. F. I. in Hermete positæ, non indicant nomen Petri à Sæcto Ioseph. Sed quicquid sit de hoc, ego non discedo ab affirmatiua sententia: non tamen audeo negatiuam, tanquam improbabilem, damnare: & idem meritò Ioann. Præpositus in 3. part. D. *Thoma de Sacram. Extrem. Vnct. quest. vnica, dub. 4. num. 24.* nostram sententiam tantum esse veriozem dixit.

5. Notandum est tamen hic obiter, quodd potest Sacramentum Extremæ Vnctionis à pluribus Sacerdotibus valide confici, si vnus aliquam functionem efficiat; & formam ei respondentem proferat; alter vero reliquam perficiat. Verum, licet hoc modo valide administrari possit hoc Sacramentum; non licet tamen ita illud extra necessitatem conferre propter consuetudinem Ecclesiæ, quæ per vnum Ministum non minus hoc, quam alia Sacramenta administrare solet. Si tamen post vnam, vel alteram vnctionem peractam, & formas partiales eis respondentes prolatas, Minister interierit; posset alius Sacerdos reliqua absoluerè. Secus, si absoluisset quidem vnctionem aliquam; nullam tamen formam adhuc protulisset; tunc enim totum reperendum esset, eod quodd sola vnctio sine forma non habet perfectionem partialem Sacramenti, neque aliquid confectum relinquit: Imò, si periculum esset, ne ægrotus interierit, antequam omnes vnctiones ab vno peractæ essent, posset vnus vnum sensum vngete, & alius alium diuersæ rationis: si enim propter necessitatem conferentis Sacramentum plures Ministri successiuè adhiberi possunt; cur etiam licet simul adhiberi non poterunt propter necessitatem ipsius suscipientis? Maxime, quia sicut ordo ita nec successio inter istas vnctiones est essentialis. Quare, cum sit accidentalis, in necessitate permitti potest. Non tamen in dicta necessitate secundus Minister frustra adhibetur. Quare quædiu vnus inungit oculum, & alius alium, & sic de reliquis sensibus. Et ratio est: quia secundus admitti non debet, nisi vt eo iuuante, res citius peragatur. At hoc non habet locum in graui necessitate, in qua potest Sacerdos vngete tantum vnum oculum, vnam autem, &c. Si ergo alter simul inungat alium oculum, & aliam autem, Sacramentum non erit citius confectum, quam si prior illud solus administraret, & ita secundus Minister frustra adhibetur. Quare quædiu vnus inungit oculum, alius autem, vel aliu sensum diuersæ rationis inungere debet. Vide Doctores citatos.

6. Nec etiam hic deseram adnotare nouissimè Patrem Quintanaduënâs in *Theol. mor. tom. 1. tract. 5. singul. 4. num. 4. & 5.* ex privilegio concessò Benedictinis, posse conferri Extremam Vnctionem à Regularibus, Primò familiaribus Regularium, hospitibus, iter agentibus, peregrinantibus, qui infirmati fuerint in eorum Monasteriis. Secundò, iis Architectis, aut cuiusvis artis, aut officij Officialibus qui in Monasterio operam dant, siue sint exteri, vel ciues illius vrbs, domiciliumque in ea habentes, si contingat periculoso, & repentino morbo in Conuentu cortipi. Tertio, similiter iis, qui Ecclesiæ immunitate gaudentes ibi graui infirmitate corripiuntur. Quarto, omnibus tandem laicis, quibus contingit intra Conuentum septa repentino casu hoc Sacramento indigere. Quinò, etiam iis, quibus in prædiis, seu grangiis Regularium hoc euenit, hæc sint velut quædam Conuentuum partes, vt videbimus in *Appendice*: vbi de Iub. comm. generalis, & illa sub nomine, *Eremitorium*, comprehendi possunt.

Hæc ex ipso privilegio satis colliguntur, quod vt rectè Eimmanuel *l. 2. g. 67. art. 1.* ait, explicari debet, vt aliquid ultra ius commune optetur de iis, qui neque sunt famuli, neque familiares; si hi intra septa Monasteriorum infirmari, & curati contingant quibus tamen non recurrendum est ad Parochos: vt eis Sacramenta Eucharistiæ, & Extremæ Vnctionis possint ministrare. Ita Quintanaduënâs.

7. Sed debebat hic Author considerare, an dictum privilegium Nicolai Franci, Nuntij Apostolici sit, vt optime obseruat Lezzana in *Summa, tom. 2. c. 16. n. 20.* inter viuz vocis oracula annumerandum. Sed idem his temporibus inutile. Tamen ipse Pater Lezzana *tom. 3. verb. Extr. Vnctio, n. 3.* adducit aliud privilegium concessum nobis Theatinis à Pio V. ad ministrandum hoc Sacramentum etiam metuentibus mulis, operariis, & seruis Congregationis beatæ Mariæ ac quibusvis hospitibus, etiam secularibus, quoniam locis nostræ Congregationis reperiri contingit. Vnde etiam Villalobos in *Summa, tom. 1. tract. 2. c. 1. n. 3.* vbi sic ait: [Ha se de aduertit, que Clemente II concedio à los Religiosos de nuestra Orden, y otras Religiones tienen otros privilegios de la misma manera, que pueden administrar libremente los Sacramentos à los criados, que moran en las hermitas, y si murieren, enterrarlos en sus conuentos; lo mismo se ha de entender, aunque el criado sea esclavo, que de noche se va à dormir à la casa, con en el Conuento se le pueden administrar los Sacramentos, si cayese malo, darle la Extrema Vnction como tiene el P. Portel, por vnos privilegios de la Orden de S. Geronymo: mas si cae en su casa, hale de dar el Santoissimo Sacramento, y la Vnction el Cura de la Parroquia.] Ita ille. Et hæc dicta esse volo recordationem mentem supradictorum.

RESOL. XIV.

An Sacramentum Extremæ Vnctionis, sin forma exprimitur sensu, qui vngetur, sit validum? Et docetur non esse de essentia huius Sacramenti, quod oleum sit ab Episcopo benedictum? Ex quo inferitur, an hoc etiam admitti debeatur in benedictione chrisimatis pro Sacramento Confirmationis? Ex part. 10. tr. 12. & Misc. 2. Rel. 3.

§ 1. Affirmatiuam sententiam nominatione contraria me docet Martinus de San Ioseph, in *Mon. Conf. tom. 1. lib. 1. tract. 1. de Extr. Vnct. n. 1.* vbi sic ait: [No se bar à Sacramento, si en el fin de la fin de la forma no se dize el sentido, v.g. per vltimum & per auditum, &c. contra Diuam 3. part. 4. re. 175. Reginaldum, lib. 28. n. 56. Bonacium, punct. 3. n. 4. & alios, porque ellas palabras son de la sustancia de la forma y se explica su efecto por ellas, si quitandolas sequita el sentido.] Ita ille.

2. Sed ex incuria, vel amanuensium, vel imperitorum, in citata mea Resolutione amissa fuit particula non & idem sic corrigi, non idem dicendum videtur, pro nam alioquin statim post vnam lineam nulli contradicerem: nam subdo, de necessitate Sacramenti esse explanationem sensum vngetorum in forma, & ita me citato tenet Leandrus de *Sacram. 1. 2. c. 4. d. 2. n. 21.*

3. Sed licet ego hanc sententiam teneam, si tamen contrariam, vt vult Martinus tenuissimè, sententiam probabilem sequutus fuissim, & idem contra Martinum de San Ioseph, adducam Petrum de San Ioseph cuius verba adduxi in part. 9. tr. 7. re. 16. Et hanc sententiam tenet etiam Doctissimus Theologus nostri temporis Nicolaus Ylambert Docteur Sorbonicus in 3. part. D. *Thoma, tom. 3. d. 17. n. 1.*

Sup. hoc infra in Ref. 21. lege eius 8. penult. & vltim. & ex Ref. 22. §. 1.

Sup. hoc late infra in Ref. 21. à principio.

Sup. hoc infra in Ref. 21. & in Ref. 21. §. 2. in fine, & seq.

Sup. his supra in tr. 2. Ref. 22. §. vltim. & in Ref. 63. & in tom. 7. tr. 1. Ref. 88. §. vltim. in principio, & in alio vlt. §. eius annot.

ANTONIO OPERA TOMO III